

Jednání jménem ministerstva

Svěřuje-li zvláštní zákon oprávnění v konkrétní věci ministerstvu, správní akty jménem tohoto ministerstva může činit nejen příslušný ministr, ale i zaměstnanec ministerstva, který tím byl pověřen. Toto pověření může být učiněno jak ve vnitřních organizačních předpisech ministerstva, tak pro určitý okruh případů nebo i pro jednotlivý případ.

Svěřuje-li zvláštní zákon oprávnění v konkrétní věci ministerstvu, správní akty jménem tohoto ministerstva může činit nejen příslušný ministr, ale i zaměstnanec ministerstva, který tím byl pověřen. Toto pověření může být učiněno jak ve vnitřních organizačních předpisech ministerstva, tak pro určitý okruh případů nebo i pro jednotlivý případ.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 2.8.2000, sp.zn. 21 Cdo 68/2000)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci o neplatnost odvolání z funkce, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 1 pod sp. zn. 27 C 149/98, o dovolání žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. června 1999 č.j. 20 Co 151/99-36, tak, že dovolání žalobce se zamítá.

Z odůvodnění :

Dopisem ze dne 29.7.1998 č.j. 23647/98-26 sdělilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy žalobci, že jej podle ustanovení § 12 odst.4 písm.d) zákona č. [564/1990](#) Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů odvolává z funkce ředitele S. s. o. u. s., L., J. S. 242 ke dni 7.8.1998. Dopis podepsal vrchní ředitel správní sekce ministerstva S. K.

Žalobce se domáhal, aby bylo určeno, že toto odvolání z funkce je neplatné. Žalobu odůvodnil zejména tím, že vítězstvím v konkursu splnil podmínku uvedenou v ustanovení § 12 odst.4 písm.d) zákona č. [564/1990](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů), že po dobu výkonu funkce mu žalovaný nevytknul žádné nedostatky v práci a že S. K. jako vrchní ředitel správní sekce jej neměl právo z funkce odvolat, neboť není statutárním orgánem žalovaného.

Žalovaný namítal, že odvolání z funkce bylo v souladu s ustanovením § 65 odst.2 zák. práce vydáno písemně a žalobci doručeno a že vrchní ředitel správní sekce byl pověřen ministrem školství, mládeže a tělovýchovy "k výkonu pravomoci" ministerstva podle ustanovení § 12 odst.4 písm.d) zákona č. [564/1990](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů).

Obvodní soud pro Prahu 1 rozsudkem ze dne 3.12.1998 č.j. 27 C 149/98-12 žalobě vyhověl a rozhodl, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 1.000,- Kč. Při rozhodování o věci samé vycházel ze zjištění, že žalobce byl dne 5.3.1992 jmenován ministrem průmyslu ČR do funkce ředitele S. o. u. s. v L., které později změnilo název na S. s. o. u. s., a že zřizovatelem tohoto učiliště

je v současné době žalovaný. Odvolání z této funkce provedené dopisem ze dne 29.7.1998 je ve smyslu ustanovení § 242 odst.1 písm.a) zák. práce neplatné, neboť podle ustanovení § 12 odst.4 písm.d) zákona č. [564/1990](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů) musí být takový úkon učiněn ministerstvem, a to v souladu s organizačním řádem tohoto ministerstva přímo ministrem. Vrchní ředitel správní sekce S. K. nemohl být platně pověřen odvoláváním ředitelů škol, neboť organizační řád ministerstva přenesení oprávnění z ministra na jiné vedoucí zaměstnance ministerstva v tomto směru neumožňuje.

K odvolání žalovaného Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 3.6.1999 č.j. 20 Co 151/99-36 rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobu zamítl; současně rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit žalovanému na náhradě nákladů odvolacího řízení 3.225,- Kč k rukám advokáta. Po doplnění dokazování odvolací soud dospěl k závěru, že není správný názor žalobce o tom, že by z funkce ředitele učiliště mohl být odvolán jen ministrem školství, mládeže a tělovýchovy. Podle ustanovení § 27 odst.4 zák. práce se jmenováním zakládá pracovní poměr jednak u vedoucích zaměstnanců jmenovaných do funkce podle zvláštních předpisů, jednak u vedoucích zaměstnanců jmenovaných zaměstnavatelem. Pouze u vedoucích zaměstnanců jmenovaných do funkce zaměstnavatelem platí, že jmenování a odvolání může provádět u zaměstnavatele, který je právnickou osobou, výlučně statutární orgán a u zaměstnavatele, který je fyzickou osobou, výlučně zaměstnavatel a že tím nemohou být pověřeny jiné osoby. Žalobce však byl do funkce jmenován podle zvláštního předpisu a jen podle tohoto předpisu může být z funkce odvolán; takovým zvláštním předpisem je ustanovení § 12 odst.4 písm.d) zákona č. [564/1990](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů), podle kterého jmenování a odvolávání ředitelů škol a školských zařízení přísluší nikoliv výlučně ministru, ale žalovanému ministerstvu. Odvolací soud dále dovodil, že žalobce byl ze své funkce řádně žalovaným odvolán. Ministr školství, mládeže a tělovýchovy totiž v organizačním řádu ministerstva v souladu se zákonem pověřil příslušnou složku ministerstva a jejího vedoucího zaměstnance výkonem "agendy" jmenování a odvolávání ředitelů škol a školských zařízení a dopisem ze dne 4.2.1998 pověřil "z titulu organizačních oprávnění vyplývajících z funkce ministra" vrchního ředitele správní sekce S. K. "výkonem pravomocí ve věcech personálních k ředitelům škol a školských zařízení" zřizovaných žalovaným (pod pojmem "personální otázky" je třeba rozumět též jmenování a odvolávání ředitelů těchto škol a školských zařízení). S. K. byl proto oprávněn jménem žalovaného ministerstva odvolat žalobce z jeho funkce.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání. Namítá, že S. s. o. u. s. v L. je tzv. přímo řízenou organizací, na níž se pověření příslušné složky žalovaného a jejího vedoucího zaměstnance výkonem jmenování a odvolávání ředitelů škol a školských zařízení uvedené v organizačním řádu žalovaného nevztahuje, a že dopis ministra ze dne 4.2.1998 je jednak v rozporu s ustanovením § 9 odst.2 zák. práce, jednak je v něm rozsah pověření vymezen zcela nedostatečně (zákoník práce "nezná a nepoužívá pojem personální"); organizační řád žalovaného ani dopis ministra ze dne 4.2.1998 proto nemohly založit oprávnění vrchního ředitele správní sekce S. K. odvolat jménem žalovaného žalobce z jeho funkce. Žalobce dále odvolacímu soudu vytýká, že nemá oporu v provedeném dokazování jeho závěr o tom, že by žalobce v době jmenování do funkce ředitele učiliště ani v době odvolání z této funkce nebyl v pracovním poměru k Ministerstvu hospodářství nebo k žalovanému. Odvolací soud totiž toto zjištění učinil z občanského průkazu žalobce, ačkoliv od 1.5.1993 se v občanských průkazech záznamy o vzniku a skončení pracovních poměrů neuvádí. Žalobce rovněž nesouhlasí s výkladem pojmu "jmenovací řízení", provedeným odvolacím soudem. Organizační řád žalovaného obsahuje v čl. 5 A, bodu 13 a 17 ustanovení o pravomoci ministra jmenovat a odvolávat příslušné zaměstnance a není žádný důvod vykládat bod 16 téhož článku tak, že pojem "jmenovací řízení" zahrnuje jmenování i odvolávání z funkce. Žalobce navrhl, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a aby mu věc vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o.s.ř. a že jde o rozsudek, proti kterému je dovolání přípustné podle ustanovení § 238 odst. 1 písm.a) o.s.ř., přezkoumal napadený rozsudek bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o.s.ř.) a dospěl k závěru, že dovolání není důvodné.

Projednávanou věc je třeba posuzovat i v současné době - vzhledem k tomu, že žalovaný odvolal žalobce z funkce dopisem ze dne 29.7.1998, který mu byl doručen dne 4.8.1998 - podle ustanovení zákona č. [65/1965](#) Sb., zákoníku práce, ve znění zákonů č. [88/1968](#) Sb., č. [153/1969](#) Sb., č. [100/1970](#) Sb., č. [20/1975](#) Sb., č. [72/1982](#) Sb., č. [111/1984](#) Sb., č. [22/1985](#) Sb., č. [52/1987](#) Sb., č. [98/1987](#) Sb., č. [188/1988](#) Sb., č. [3/1991](#) Sb., č. [297/1991](#) Sb., č. [231/1992](#) Sb., č. [264/1992](#) Sb., č. [590/1992](#) Sb., č. [37/1993](#) Sb., č. [74/1994](#) Sb., č. [118/1995](#) Sb., č. [287/1995](#) Sb. a č. [138/1996](#) Sb., tedy podle ustanovení zákoníku práce ve znění účinném do 30.9.1999 (dále jen "zák. práce"), a podle ustanovení zákona č. [564/1990](#) Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění zákonů č. [190/1993](#) Sb., č. [256/1994](#) Sb. a č. [139/1995](#) Sb. (dále jen "zákon o státní správě a samosprávě ve školství").

Jmenováním se pracovní poměr zakládá u vedoucích zaměstnanců, jmenovaných do funkce podle zvláštních předpisů, a u vedoucích zaměstnanců, které do funkce jmenuje u zaměstnavatele, který je právnickou osobou, statutární orgán, a u zaměstnavatele, který je fyzickou osobou, zaměstnavatel (§ 27 odst.4 zák. práce). Pracovní poměr založený jmenováním vzniká dnem, který byl stanoven k nástupu do funkce; práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele, u něhož je tento zaměstnanec dosud v pracovním poměru, tím nejsou dotčena, nedohodnou-li se jinak (srov. § 65 odst.1 větu první a druhou zák. práce).

Zaměstnance, který byl do funkce jmenován, lze z této funkce odvolat; odvolání z funkce musí být písemné a doručené druhému účastníku, jinak je neplatné, a výkon funkce končí dnem následujícím po doručení odvolání z funkce, nebyl-li v odvolání uveden den pozdější (srov. § 65 odst.2 zák. práce).

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy jmenuje a odvolává ředitele předškolních zařízení, škol a školských zařízení, které zřizuje; při jmenování vychází z výsledků konkurzního řízení [srov. § 12 odst.4 písm.d) zákona o státní správě a samosprávě ve školství].

Z uvedeného mimo jiné vyplývá, že u ředitelů předškolních zařízení, škol a školských zařízení, které zřizuje ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, se pracovní poměr zakládá jmenováním, jež provádí podle zvláštních předpisů [ustanovení § 12 odst.4 písm.d) zákona o státní správě a samosprávě ve školství] ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Dnem, který byl stanoven k nástupu do funkce, jim vzniká - bez zřetele k tomu, zda v této době byli v pracovním poměru k jinému zaměstnavateli - pracovní poměr k předškolním zařízením, školám nebo školským zařízením, jejichž řediteli byli jmenováni.

Ředitelé předškolních zařízení, škol nebo školských zařízení, zřizovaných ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, mohou být ze své funkce odvoláni. Odvolávání provádí ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [§ 12 odst.4 písm.d) zákona o státní správě a samosprávě ve školství]; postupuje přitom podle svého uvážení (zákon a ani jiné právní předpisy nestanoví pro odvolání z této

funkce splnění jakýchkoliv předpokladů) a ředitele může z funkce odvolat z jakéhokoli důvodu nebo i bez uvedení důvodu. Ve sporu o neplatnost odvolání z funkce ředitele předškolního zařízení, školy nebo školského zařízení, zřizovaného ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, soud zkoumá pouze to, zda odvolání z funkce bylo provedeno k tomu oprávněným subjektem (tj. ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy), zda bylo učiněno písemně a zda bylo odvolávanému řediteli řádně doručeno; v ostatním, zejména z hlediska použitého důvodu odvolání (pokud v něm byl vůbec uveden), soud není oprávněn rozhodnutí ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy přezkoumávat.

V posuzovaném případě bylo zjištěno (správnost zjištění soudů v tomto směru dovolatel nezpochybňuje), že žalobce byl s účinností od 1.4.1992 jmenován ředitelem S. o. u. s. v L.; ode dne 1.1.1998 byl změněn název tohoto učiliště na S. st. o. u. s. v. Jmenováním do funkce vznikl žalobci pracovní poměr k tomuto učilišti, a to bez ohledu na okolnost, zda ke dni 1.4.1992 byl případně v pracovním poměru k jinému zaměstnavateli (srov. ustanovení § 65 odst.1 větu první a druhou zák. práce, které bylo ke dni 1.4.1992 shodné s jeho nynějším zněním). Okolnost, zda žalobce byl (či snad dosud je) též v pracovním poměru k ministerstvu hospodářství nebo k žalovanému, je tedy pro tento spor nerozhodná a nebylo potřebné se jí vůbec zabývat. V předmětném sporu je z tohoto hlediska významné jen to, že jmenováním do funkce ředitele žalobci vznikl pracovní poměr ke S. o. u. s. v L. (později přejmenovanému na S. s. o. u. s. v L.), neboť se případných jiných (dalších) pracovních poměrů žalobce v žádném směru nedotýká a ani dotýkat nemůže.

Soudy bylo dále zjištěno (ani správnost těchto zjištění dovolatel nezpochybňuje), že odvolání žalobce z funkce ředitele S. s. o. u. s. v L. bylo provedeno písemně a že mu bylo řádně doručeno. S názorem dovolatele, že odvolání z funkce mohl jménem ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy provést jen příslušný ministr a nikoliv vrchní ředitel správní sekce tohoto ministerstva S. K., dovolací soud nesouhlasí.

Dovolatel v první řadě přehlíží, že u ředitele S. s. o. u. st. v L. se pracovní poměr nezakládá jmenováním ze strany zaměstnavatele, ale - jak správně uvedl též odvolací soud - jmenováním, které provádí orgán odlišný od zaměstnavatele (ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy) podle zvláštních předpisů [ustanovení § 12 odst.4 písm.d) zákona o státní správě a samosprávě ve školství]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy tedy při jmenování ředitele S. s. o. u. s. v L. (a samozřejmě také při odvolávání z této funkce) nevystupuje jako zaměstnavatel, ale jako orgán státní správy ve školství [srov. § 1 písm.e) zákona o státní správě a samosprávě ve školství], zákonem oprávněný zakládat jmenováním pracovní poměr ředitele k S. s. o. u. s. v L. a do tohoto pracovního poměru odvoláním z funkce ředitele zasahovat. Již z tohoto důvodu nelze v posuzovaném případě vycházet z ustanovení § 9 odst.2 zák. práce a z dalších ustanovení, upravujících jednání jménem zaměstnavatele v pracovněprávních vztazích.

Odvolací soud rovněž správně zdůraznil, že ustanovení § 12 odst.4 písm.d) zákona o státní správě a samosprávě ve školství svěřuje oprávnění jmenovat a odvolávat ředitele předškolních zařízení, škol a školských zařízení, které zřizuje, ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy a nikoliv osobně ministru školství, mládeže a tělovýchovy. Jménem ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy správní akty v tomto směru může činit nejen příslušný ministr, ale také zaměstnanec ministerstva, který tím byl pověřen; takové pověření může být učiněno jak ve vnitřních organizačních předpisech ministerstva, tak pro určitý okruh případů nebo i pro jednotlivý případ.

V posuzovaném případě dovolací soud souhlasí se závěrem odvolacího soudu v tom, že organizační řád ministerstva a dopis ministra ze dne 4.2.1998 založily - i přes ne zcela přesnou dikci - oprávnění pro vrchního ředitele správní sekce ministerstva S.K.odvolat jménem ministerstva žalobce z funkce ředitele S. s. o. u. s. v L. Dovolací soud v tomto směru odkazuje na přesvědčivé zdůvodnění rozsudku odvolacího soudu, s nímž se ztotožňuje.

Z uvedeného vyplývá, že rozsudek odvolacího soudu je z hlediska uplatněných dovolacích důvodů správný. Protože nebylo zjištěno (a ani dovolatelem tvrzeno), že by rozsudek odvolacího soudu byl postižen některou z vad uvedených v ustanovení § 237 odst. 1 o.s.ř., a protože zjištěna nebyla ani jiná vada řízení, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud České republiky dovolání žalobce podle ustanovení § 243b odst. 1 části věty před středníkem o.s.ř. zamítl.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Bolestné](#)
- [Blankosměnka](#)
- [Nájem](#)
- [Ochrana osobnosti \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Svéprávnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení a dobré mravy](#)
- [Práva dětí](#)
- [Náklady řízení](#)